

Credat ficta loqui, nisi te, ne solus abires,
 Tres subito corvi promeruere sequi.
 Hic quoque te clausum populi te teste requirunt,
 Expectas noctis cum pia festa sacræ.
 Qui velut orbatu raucis tibi flere querelis
 Instant, convictu quod caruere tuo
 At huc perducto scopuli cessere, rubique
 Siccaque mirandas terra retexit aquas.
 Certum est mons Christi quod montibus imperet ipsa,
 Subjecit pedibus mons caput ipse tuis.
 Utque suum tu sancte supervegetere cacumen,
 Submisso tumidam vertice plantat humum.

A Nave fatigantur qui te, *Benedicte*, requirunt,
 Molliter obliquum flectit ubique latus.
 Hunc mons ipse tamen juste tibi red lit honorem
 Qui meruit tantum te decorante bonum.
 Avida tu cujus hortis componis amœnis,
 Nullaque secundo palmitè saxa tegis.
 Mirantur scopuli fruges, et non sua poma,
 Pomiferisque viret silva dumata comis.
 Sic hominum steriles in fructum dirigit actus,
 Sicca salutare flumine corda rigans.
 Sic, rogo, nunc spinas in frugem verte malignas,
 Quæ lacerant Marci pectora bruta tui.

ANNO DOMINI DCXV.

SANCTUS WARNAHARIUS

LINGONENSIS PRESBYTER.

NOTITIA HISTORICA IN S. WARNAHARIUM.

(Fabric. Biblioth. med. et inf. statis.)

Warnaharius, vel Warnacharius, presbyter ec-
 clesie Lingonensis in Gallia, initio seculi VII a
 Ceraunio episcopo Parisiensi rogatus, Acta Marty-
 rum descripsit, ex quibus adhuc exstant: *Acta SS. Ter-*
geminorum, h. e. Speusippi, Eleusippi et Meleu-
 sippi, edita a Surio, die 17 Jan., pag. 392, et
 Bollaudo, tom. II Jan., p. 76, quem etiam con-

fer p. 75. Item Acta S. Desiderii episcopi Lingo-
 nensis, qui sæc. II martyrium subiit, que exstant in
 Actis SS. Maii, tom. V, pag. 244. Prefatio horum
 Actorum ad Ceraunium habetur etiam in Gerardi
 Dubois Hist. Eccles. Paris. III, G, n. 12. Vide Histo-
 riam Gallie litterariam, tom. III, p. 524.

SANCTI WARNAHARII

LINGONENSIS PRESBYTERI

ACTA SS. MARTYRUM TERGEMINORUM SPEUSIPPI, ELEUSIPPI, MELEUSIPPI.

(Ex Bolland. Acta Sanctor. Jan. t. II.)

PROLOGUS AUCTORIS.

1. Sancto et a me pontificali apice præferendo,
 Domino ^a Ceraunio papæ, Warnaharius salutem.

Præcipuis beatissimorum episcoporum personis
 assidue coæquari meritis non desistens, in omni
 conversatione sacerdotii, sancta quotidie exornari
 religione festinans, divinarum litterarum legendi

^a De eo agemus 27 Septembris. Quo tempore
 vixerit, diximus supra in Prolegom. § 1, num. 5.

^b Perperam sanctus appellatur hic, et in multis
 martyrologiis ad 21 Junii *Eusebius Cæsariensis* epi-
 scopus, qui licet de Ecclesia non male meritis sit,
 dum gesta sanctorum descripsit, tamen Arianæ
 hæresis propugnator fuit. Sed cum *sancti Eusebii*
episcopi nomen in sacris tabulis reperissent quidam,

C studio universa dogmata peragrasti: nunc sanctorum
 martyrum gesta, ad laudis lux cumulum, pro amore
 religionis congregare in urbe Parisiaca devotus in-
 tendis. Unde ^b sancto Eusebio Cæsariensi in æmulationis
 studio coequandus es, et pari gloriæ dono
 perpetuo liter memorandus. Da veniam nostræ impe-
 riæ, quoniam te tantum laudare non sufficimus,

Cæsariensem existimarunt, qui *Samosatensis* est, ut 21
 Junii dicimus: fortassis quidam *Samosatensis* nomen
 ob *Paulum* hæresiarcham suspectam habentes, ausi
 velut mendacium corrigere. Consule Baronium in notat.
 ad martyrol. eo die, et 10, 5, an. 340, num. 42,
 ubi Sixtum Senensem egregie perstringit, qui Eu-
 sebius Cæsariensem ausus fuit ab hæresi excusare.

quantum esses cordi si facundia succurreret præferendus. Gesta sanctorum genitorum, qui in suburbio Lingonicæ civitatis pretiosam adepti sunt consummationem martyrii vel beatissimi Desiderii martyris et antistitis ipsius civitatis, sicut devotionis studio imperastis, ita desiderantissime me famulationis obedientiæ cognoscatis.

CAPUT PRIMUM.

S. Benigni ad Lingonas adventus.

2. Gloriosa martyrum certamina studiosius reserare Christo auctore compellimur, in cujus fidei amore acta fuisse procul dubio constemur. Igitur sancti tres gemini fratres Speusippus, Eleusippus et Melesippus, cum quantis ad martyrii dignitatem præmiis pervenerint, explanare potius quam præterire plenissima convenit ratione. Admirandum satis est et Dei omnipotentis prædestinatione multipliciter præferendum. Ergo huius rei ordinem prosequentes, et gratiarum beneficia largitoris diligentius perscrutantes, principium publicemus.

3. Denique sanctus Polycarpus^b Ephesi urbis episcopus, doctrina beatissimi Joannis apostoli et evangelistæ perfecte instructus, Spiritu sancto repletus, fidei ducatu cupiens Christi militiam ampliari, per diversas mundi partes suos dirigebat discipulos, verbum Domini nostri Jesu Christi gentibus fiducialiter prædicare. Audiens itaque Aurelianum imperatorem, post discessum^c Severi impii persecutoris, crudelissimam denuo resuscitasse persecutionem, et quod malo pejor princeps principi successisset in regno, et Galliarum provincias coram se suisque præsidibus, ac generaliter in cuncto populo sibi subdito promulgasse edictum et decrevisse ut diversis omnino punirentur suppliciis Christiani, beatus Polycarpus sanctos Dei sacerdotes, id est,^d Andochium et^e Benignum presbyteros, et Thyrsu diaconum, illuc prædicationis causa destinavit, viros scilicet virtutibus præstantissimos, in Dei amore diffusos, ad certaminis agonem festinos, pro Christi nomine itinerum labores assumere omnino devotos, pericula maris sustinere non tardos, peregrinationes ambicenter expetere hilares ac parentes pro religione Christi gratanter relinquere, poenarum supplicia vel beatæ mortis passionem desiderare potius quam timere.

4. Qui viri tres obediens sanctis monitis, navigulam ascendentes, sanctis sanctus valedicens Polycarpus, ita tradidit in mandatis: Ite, viri fortes, in fortitudine Christi fortiter dimicantes, per sanctam

^a Sancti Desiderii episc. Lingonensis et martyris vitam dabimus 25 maii.

^b Non Ephesi, sed Smyrnæ episcopus fuit sanctus Polycarpus, ut ad ejus vitam 26 Januarii dicemus.

^c Annis 59 post Severi mortem imperare cepit Aurelianus. Neutrius tempora attingit sanctus Polycarpus.

^d De sanctis Andochio et Thyrsu agemus 24 Septemb.

^e Vitam sancti Benigni dabimus 1 Novemb., sed ipsam quoque ab incurioso descriptam auctore, qui sub Marco Antonio missum a sancto Polycarpo in

Christi confessionem plures commilitones acquirite, cum quibus de victoria triumphantes, nomen et dignitatis gloriam possitis adipisci sempiternam. Fructus laboris vestri multiplici opulencia cumulentur; justorum paradisi sedes per vos plurimum de sanctorum animarum acquisitione latentur. His et aliis multis eos sanctus Polycarpus prosequatur orationibus.

5. Illi vero, navigantes feliciter, gubernatione divina ad Massiliensium littora celerius pervenerunt: egressique ad terras, Dei angelo præcedente, prosperum iter agentes, Æduam civitatem ingrediuntur: ibique Domini provisione, reperto Fausto, nobilissimæ familiæ viro, senatoria dignitate conspicuo, et prætorianis fascibus sublimato, gratissime ab eodem hospitio sunt recepti. Quos cum comperisset esse præbiteros, suppliciter postulavit ut amicos vel familiam suam per abluionem baptismatis essent Christianos. Ille vero, propter eminentem persecutionem, Christum colebat occulte. Obtulit etiam et filium suum, Symphorianum adolescentem, sanctorum prædicationibus vel divina prædestinatione succiduis temporibus præclarum martyrem futurum. Et sanctis tradens manibus, ut a sancto baptizaretur Benigno, et de sacro fontis lavacro a sancto susciperetur Andochio, attentius deprecatus est. Illi vero opus ad quod venerant alacres peragentes, et tanti viri obtemperantes precibus, per baptismi gratiam, voluntatis suæ desideriis in omnibus satisfecerunt.

6. Post hæc cum præfatus Faustus causam petitionis per collationem sermonum sanctorum sacerdotum diligentius explorasset, sororem nepotesque ejus in memoriam divina pietas perduxit. Tunc ait eis: Est mihi soror germana, Leonilla nomine, illustris matrona, civis urbis Lingonicæ; cui sunt nepotes ex filio tres gemini fratres uno partu simul editi, litteris liberalibus eruditi, paterna tamen traditione adhuc gentili errore viventes; quos mater desiderat ad Christi militiam sociare. Subvenite, sanctissimi sacerdotes, suis devotionibus, et nobilissimam nobilitate familiam, quam cœpistis. His dictis, sancti viri, rem pro qua venerant attentius pertractantes, placuit utrisque consilium, ut sanctus Benignus ad territorium Lingonicum illustrandum, juxta Dei sententiam, properaret. Sancti vero Andochius et Thyrsus, Augustodunensem villam plurimum in divinis prædicationibus augmentantes, non post multum spatium temporis sub Aureliano principe felici sunt coronati martyrio. Sanctum itaque Benignum præ-

Gallias Benignum cum sociis tradat, Severo in Christianos sæviente pervenisse Lugdunum, sub Aureliano tandem martyrio perfunctum. In ea vita mentio quoque sit sanctæ Leonillæ et tergeminae ejus nepotum.

^f Ea urbs Augustodunum sive Augustodunus appellatur.

Augusti montem transfert quod celtica lingua, ut interpretatur Ericus in Vita sancti Germani Autisiodorensis. Unde corrigas quod Cornelius Grasius scribit sanctos Ædua Augustodunum contulisse.

^g De sancto Symphoriano agemus 22 Augusti.

fatus Faustus sorori suæ pro munere divino, sicut A erat, de præsentis transmisit. Illa eum scilicet veluti manna, quod de cælo descendit, cum omni veneratione suscepit.

CAPUT II.

Tergemini, aviæ monitu, et somniis ad fidem invitati.

7. In eadem igitur die memorati nepotes sui in agro cui Palmasius nomen est, ad simulacrum ^a Deæ Nemesis ritu solito profana sacrificia offerebant, et de superstitiosis libaminibus aviæ suæ residua reservaverant: quam invitantes ad convivium servata protulerunt. Illa vero, omnia projiciens canibus, respuit tanquam stercus. Tunc accedens ad eos enim cum sancto Benigno talia cœpit verba producere: Charissimi nepotes, cognoscite Dominum nostrum Jesum Christum verum Deum esse, cui angeli et omnis creatura justam exhibent servitutem, qui mundum omnem constituit, omnemque rerum materiam librata verbi subita dispositione composuit; cœli altitudinem eadem visione extendit; terrarum spatia multiplicia late latius dilatavit; immensum abys in pelagus congregari et littoribus coarctari momentanea sententia ordinavit: pinxit cœlum stellis, et duo luminaria præcipua constituens, quæ omnia succidua vicissitudine quæ fecerat exornarent, ac vestita lumine cuncta detegerent, omnino decrevit; mare omne in piscium habitatione ad præambulandum concessi; diversis arboribus et graminibus tellurem omnem vestivit; omnia quæ mundi queque animantia crescentia, vel viventia sunt, eadem constitutione creavit. Postremo hominem ad imaginem et similitudinem suam formavit, quem ad hoc sapientiæ et intelligentiæ singulari dono locupletavit, ut tantam mundanæ magnitudinis fabricam, vel omnia quæ patravit diligentius requirat, ut discernat bonum a malo ne per ignorantiam desiliam postponat auctorem, sed ut simulacris hominum manu factis ex diversis metallis, sensu carentibus, et omni vitali spiramine desolatis, ad humanam deceptionem diabolica adinventione figuratis, non solum culturam venerationis iis exhibere non debeat, verum etiam ut immunda in omni abusione despiciendo diffugiat. Ipsius enim perversa adinventio in hoc mundo idola figuravit, qui Adam primum hominem in paradiso constitutum, per prævaricationem decepit. Derelinquite ergo, dulcissimi nepotes, omnia idola dæmonibus consecrata, et creatorem omnium rerum Dominum nostrum Jesum Christum sine ulla ambiguitate confitemini. Hunc ^b virum sanctum Benignum, quem stantem coram vobis cernitis, de longinqua regione ad vos pietate divina credite fuisse transmissum. Attendite igitur ad verba oris ejus: Dei enim sunt præcepta, quæ de ore ejus procedunt, discite ab eodem doctrinam plus omni munere copiosam et vestræ salvationi super omnia opportunam.

8. Dum hæc saluberrima alloquia sancta Leonilla

^a Mena a Jovi Nemesis sacrificasse Tergeminos tradunt, qui mythographis ignotus, nisi sit dictus, quod Nemesis cygni specie compressit, cum ipsa vel in

cum sancto Benigno suis nepotibus prædicaret, et in corlibus eorum jam inspirata gratia divinitus convalesceret, miro pariter atterunt stupore defixi, et se invicem intuentes, considerantesque omnia quæ eis dicta fuerant, et conversi ad aviam suam unanime dixerunt una voce: Quare tantam et tam præcipuam rem, tam diu tectam silentio tenuisti? cur nobis veritatis viam et lumen præclarum tantis temporibus occultasti? Quibus illa Blando sermone respondens, elevans oculos et manus ad cœlos expandens, Deo gratias agens, intit: Filius meus, pater vester in tanta cordis perseveravit duritia, ut in tartarea sede demersus, delictorum obumbratus caligine, desolatus omni sapientia et intellectu, cæcatus perversitatis consilio, Christum Dominum nec credidit nec unquam voluit confiteri. Quid ei prodesse poterat sermo divinus, cujus interiora cordis incredulitatis malitia ad integrum possidebat, et lumen verum circumseptus idolorum caligine videre non poterat? Ipse fecit mihi hæc tunc taciturnitatis silentium custodire, dum timui ne sua inimica suasionem vos faceret a recto tramite perpetualiter deviare. Voluntate enim Dei eo deficiente omnia impedimenta sublata sunt. Ecce nunc tempus acceptabile. Aperite ergo oculos cordis et corporis, cœlum potius intuentes, idolorum inimicam salutis vestræ culturam, Domini Christi repleti gratia, ab animis vestris radicitus extirpate, ut possitis ad æterna gaudia pervenire.

9. Dum hæc et alia plura beata Leonilla cum sancto Benigno nepotibus suis narrasset, ut credulitatis indicia divina pietas in eisdem patefaceret, visiones quas nocte præterita viderant in memoriam revocaverunt. Primus Speusippus dixit: Videbam me in visione noctis præterite, in sinu aviæ meæ, quæ mamillam suam plenam lacte labiis meis infundens, dicebat: Speusippe, bibe lac, quoniam in agone et certamine cum veneris, quanto plus biberis, tanto fortius et velocius vinces. Et hæc cum dixisset Speusippus, Eleusippus ait: Credite et me hujusmodi vidisse visionem: vidi in cælo super sedem magnam sedentem, quasi ex electro et gemmis, majestatis potentia radiantem, cujus splendor immensus meum obumbravit aspectum, et ob stuporem nimium pavor cordis mei terruit intellectum. Tunc is vultu sereno me vocans ad se, dixit: Noli timere, coronam victoriæ promereberis. Tertio loco Meleusippus visionem suam exposuit: Vidi et ego nescio quem regem magnum satis, singularia sceptra tenentem. Hic nos tres pariter ad suam militiam provocabat, præclaris balteis accingebat, magno nos pretio a captivitatis vinculo relinquebat, perpetuæ libertatis nostræ præmia aureis litteris scribebat, donis non indigentibus simul remunerabat. Super his ad me hortandum addidit, dicens: Meleusippe, vos tres fratres in meo palatio collocare de-

anserem esset mutata, vel decepta a Veneri in aquilam versa. Vide Liliam in Castoribus.

^b Alia M-s., Felicem.

erevi, et æternis præmiis pariter coronare. Avia A
ve-tra cunctis diebus ac noctibus pro vestra salute
supplices preces effudit ut recto tramite gradientes,
liberati de tenebrosa caligine, verum lumen contem-
plari possitis, et de condemnatione mortis ad vitam
veniatu perpetuam. Hæc et alia plurima adhortatio-
num verba mihi rex, quem dixi, narravit in visu.
O quam admirandas, quam concordantes et unius
rei indicia designantes, vel in perpetua memoria
retinendas, in noctis tenebris adhuc positi, illumi-
nati jam prædestinatione ex gratia Spiritus sancti,
tres fratres gemini meruerunt videre visiones! His
tribus pueris, obtentu aviæ, antea est Trinitas reve-
lata per gratiam, antequam plenam Christi perci-
perent disciplinam. Viderunt illuminatis ex parte
oculis prius Dominum Deum, quam per oris confes-
sionem plenius cognoscerent Salvatorem.

CAPUT III.

Eversis idolis, fidem publice professi.

10. Perpensantes denique infra sancti Gemini de
concordationibus visionum, prælicationibus sancti
Benigni ac beate Leonillæ orationibus incessanter in-
structi, cogitabant attentius quid agere procurarent;
desiderantes etiam ut detera caligine purum clari-
tatis lumen in visu lucis visibiliter contemplantur,
et Deum vivum et verum sine ulla ambiguitate co-
gnoscerent. Tunc dixerunt ad aviam suam: Indica
nobis quid faciamus; ut prædicatio vestra, omni-
bus erroribus effugatis, nostram possit proflcere ad
salutem. His dictis beata Leonilla exultans de sancta
confessione nepotum suorum, et Deo gratias agens,
dixit ad eos una cum sancto Benigno: Custodite
ergo omnia præcepta divina, et Regem regum Chri-
stum Deum esse sine dubio credite, separati a nefan-
dis idolis, vosmetipsos Creatori vestro Deo offerte.
Docuit autem eos sanctus Benignus omnem sanctam
doctrinam, et perfectos in fide Christi confessionem
credulitatis veram et manifestam, per infusionem
sancti Spiritus, ut cognovit eosdem ad integrum
recepisse, baptismatis ipsius pariter gratia conse-
cravit. Deinde sanctus Benignus a Divionem petiit
castrum, ubi plures laboris sui fructus congregans,
non post multum tempus pro multis meritis condi-
gnam martyrii coronam promeruit.

11. Sancti vero gemini fratres, confirmati in
omni credulitate Christi, servis suis præceperunt ut
simulacrum Nemesis confringerent, et duodecim
templa, quæ in domo eorum erant constituta, fun-
ditus everterent; ipsas etiam idolorum statuas simul
in confractionem redactas, protinus dissiparent:
feceruntque servi omnia quæ fuerant a dominis im-
perata.

12. Interea fama citata percurrens cunctos ter-
minos civitatis Lingonicæ peragravit, nuntians tres
geminos fratres nepotes beate Leonillæ, illustribus
ortos natalibus, ad Christi cultum devotionis studio

^a Divio, Gallice Dijon; urbs primaria ducatus Burgundiæ, suse describitur a Claudio Roberto, in Gallia
Christiana.

manifestissime declinasse, et Jesu Christi omni-
potentis fiducia, Deorum simulacra pro nihilo du-
centes et in omni abusione despicientes, a funda-
mentis cum ipsis idolis everti jussisse. Crescit rumor
immensus in populo, excitantur in iracundiam pri-
mates, iulices et sacerdotes idolorum, et nimio
furore succensi ad Dei pueros undique conveniunt;
congregatique in unum dixerunt primates ad eos:
Quæ vos tam repentina invasit temeritas? Quis vos
persuasit culturam deorum nostrorum relinquere,
quam nostri vestrique veteres ab antiquis temporibus
coluisse noscuntur, decreta principum convellentes?
Christum, quem pro Deo adoratis, Judei ipsum in
mortis condemnatione cruci affixerunt. Tum sancti
repleti Spiritu sancto dixerunt ad eos: O dementes
B i. profunda demersi caligine, perpetuis tenebris
obumbrati, et nimia gravati mole peccatorum pœ-
narum indeficientium morte perpetua condemnati,
antiqui hostis errore decepti, quid nos saxa et cætera
metalla, in hominum effigies ab hominibus figurata,
adorare compellitis, quæ nullum vitæ spiraculum
habere videntur? quæ nihil sunt, nihil sentiunt, pro
nihil ab stultis omnino coluntur. Deus verus et
vivus Pater et Filius et Spiritus sanctus, unus in
trinitate Deitatis et trinus in majestatis unitate cre-
dendus. Dominus noster Jesus Christus ipse est Deus
de Deo, Lumen de lumine, Splendor a splendore
procedens, qui semper est semperque fuit, et se-
niper ipse sine fine manebit. Ipse fecit omnia quæ hoc
in mundo sunt.

C 13. Tunc permoti sunt primates populi et iulices
et sacerdotes, qui ad spectaculum venerant, in
nimia iracundia contra sanctos Dei famulos. Exsur-
gens autem Quadratus iracundia repletus Speusip-
pum et Eleusippum pugno percussit in facie quia
ipsi duo tantum locuti fuerant. Condolens Meleusippus
exclamavit, dicens: Cur me de isto percussiois dono
cum fratribus meis non fecisti participem? In illis
ostendisti optabile principium passionis, me autem
quasi pro tuis incredulis actibus honorans a sancto
conso-tio sequestrasti. Unanimes in Christi con-
fessionem sumus, æqualiter per vestram perfiliam
de Christi remuneratione congratulamur. Quadratus
dixit: Hodie vos pro contemptu deorum nostrorum
diversis cruciatibus puniri disponimus. Eleusippus
dixit: Quantum nobis majora tormenta parabitur,
tanto amplius nos de Dei gratia confortatis. Palma-
tius dixit: Nisi linguas eorum radicitus amputemus,
non cessabunt loqui injuriam nostram, vel deorum
nostrorum. Speusippus dixit: Si linguas nostras
crudelitas vestra carnales absciderit, in interioribus
nostris magnalia Dei narrabimus et de sancta credu-
litate Christi nunquam nos malitia vestra separabit.
Iterum Palmatius et Hermogenes aiunt: Infelices,
unanimes ad mortis vestre interitum festinatis.
Speusippus dixit: Mori enim pro Christi nomine
gloriosum est; inde ad vitam celerius pervenimus

æternam, ubi nulla tristitia est, sed gaudia quæ a nullo tempore finiuntur.

CAPUT IV.

Varie cruciati coronantur.

14. Videntesque eos Palmatus et Quadratus et Hermogenes in Christi confessione constanter perdarare, cogitabant attentius quid agerent, vel quibus gravissimis pœnis affligerentur, quo genere mortis, propter ^a meritum eorum qui advenerant crudelissimo damnarentur. Dum hæc diligentius pertractarent, beatam Leonillam scorsum ad se accersiri præcipiunt, si forsitan ejus blanditiis, et suasionibus parentalibus revocata eos potuisset ad culturam deorum, ut Christi majestatis Deitatem per omnia denegarent. Cumque beata Leonilla ad eosdem pervenisset, dixerunt ei judices: Perge ad nepotes tuos, et si eos salvare desideras, et a pœnarum suppliciis, vel mortis liberare interitu, suade eis ut templa restituant quæ destruxerunt; deos autem nostros adorantes, consuetudinaria offerant sacrificia. Hæc et alia plura dicentes, dixit ad eos beata Leonilla: Ibo et suadebo eis omnia quæ saluti eorum congruunt.

15. Veniens denique beata Leonilla ad nepotes suos, cum cognovisset eos in sancta perseverare confessione, multa exstitit exsultatione gavisam, præbens omnibus dulcia oscula, lacrymans præ gaudio, et multas Deo omnipotenti preces effundens, et gratias agens Christo, dixit nepotibus suis: Nullus de genere vestro nobilior, nullus ditior, nullus gratior, quam vos, in Christo invenitur. Omnem progeniem vestram præclara confessione Christi perpetualiter illustrastis. In tenera ætate positi cunctos seniores originis vestræ sapientia præcessistis. Theaurum immensum plus omni pretio copiosum per Christi militiam acquisistis. Estote ergo in sancta Christi religione viriliter perseverantes. Nulla vos frangat adversitas, nullæ minæ, nulla tormentorum supplicia vestros terreat animos fortiter in fide Christi armatos. Regna hujus mundi, quæ videntur, et cum vita temporaliter finiuntur, nihil sunt: regnum enim Dei invisibile et sempiternum concupiscere perpetua est, atque perfecta et super omnia opportuna sapientiæ plenitudo. Per hos temporales labores et subito transitorias pœnas ad æterna gaudia pervenietis. Videns itaque eos plenos gratiæ Christi in sua stabilitate manere et promissam fidem fortiter servare, Deo commendans cum integra devotione nepotes, discessit ab eis.

16. Interrogati autem a iudicibus si vellent consentire eis et deorum simulacra publica voce confiteri; ergo cum illi pertinaci sententia in Christi amore persisterent, et nullatenus voluissent assensum præbere petentibus, ligatis sursum manibus, pedibus vero deorsum, in arbore una suspensi sunt: tanta vero tormentorum adinventione extensi, ut pœne putarentur ab ipsa membrorum compage se-

^a Ms. Ripot., *metum Judæorum.*

^b Quomodo originale purgavit peccatum, si jam ante erant a sancti Benigno baptizati? Hæc ex prio-

parari. Confortati tamen a Christo, ut virtutis tolerantia divinitus interiori ministrata, in confessione et credulitate Christi viriliter permanebant: et in ipsis tormentis suspensus cum fratribus Melesippus iudicibus insultabat, dicens: Dominus noster Salvator Jesus Christus clavibus affixus, in Trinitate colendus, pro nostra redemptione sancto pependit in ligno, unde crucis signaculum adipisci promeruimus. Nos quoque tres sui famuli in uno hoc pendentes stipite pro ejus nomine efficiamur gloriosi martyres. O beatum fructum ipsius arboris, quæ tres portavit martyres, trinitatis nomine consecratos!

17. Videntesque eos iudices confortari, non contristari in suppliciis, dixerunt ad eos: Non in ista arbore sicut vos velle dicitis, moriemini, sed igne ultore peribitis. Melesippus iterum respondens, ait ad eos: Major nobis erit beatitudinis augmentatio, si per ignem probati transierimus ad Deum, et de tenebris per hunc ignem perpetuam veniamus ad lucem. Tum denique iudices, propter metum qui aderant populorum, ligna et reliqua quæ solent focis incrementa præbere expediunt, et ignis copiosus accenditur. Ligatis manibus et pedibus, sancti Gemini in ignem præcipitantur. Adfuit Christus Salvator in medio, et disruptis vinculis sancti martyres gloriabantur in igne, et nullum de eis contingebat incensum. O beatus ignis qui tantum ^b originale purgavit peccatum et nullum in sanctorum membris diminutionis incendio intulit detrimentum! Adjuravit potius ignis sanctos, per quem nocere voluit et non potuit iniuricus. Ignis ab incredulis acris incendebatur, ut sanctorum corpora sine mora comburerentur: sed conversa misericordia divina in melius, in læ sanctis lumen inextinguibile præparavit. Flammæ ardentes altius elevate sunt; sed Christi opificio famulantes sanctorum præcipuam gloriam ostendebant, quæ damnose a persecutoribus præparata fuerant ad ruinam. Ignis ad sanctorum membra consumenda vires proprias habere non potuit, quoniam D. i potentia vaporem caloris pro suis sanctis pietatis studio temperavit.

18. Viderunt impii et iniqui persecutores inter immensas flammæ exsultare sanctos Geminos et perseverare illesos, quos putaverunt tanto incendio subito videre consumptos. Ambulandi sanctis in igne est a Christo permissa licentia, ut major accresceret incredulis mysteria divina videntibus de confusione tristitia. Defecerunt itaque ligna et omnia ignium incrementa. Sancti vero Gemini, deficientibus flammis, in medio stantes, persecutorum malitias irridebant, dicentes: Data est nobis si volumus, de presenti ad Christum migrandi potestas; et si adhuc ^c desideramus, vestra dementia viuentes in hoc sæculo insultare concessum est. Nam nobis melius est ad ejus epulas festinare ubi feneratio non deficit largitoris. Post sopitum ignem cum increduli ad sanctos Dei Geminos eminens appropinquassent, nullas sollaribus Actis transtulit Warnaharius, nec expendit quæ ante de eorum baptismo attexisset.

^c Alia Mss., *deliberamus.*

ciū potuerunt videre in membris sanctorum de incendio cicatrices. Sed ut major non fieret desiderantibus mora martyrii, et ut preparatas dudum inmarcescibiles jam acciperent a Christo remunerante coronas, videntes choros angelorum ad se excipendos et ante oculos eorum astare paratos; tunc continuo flectentes genua in terra, in oratione prostrati, felici Christi evocatione invitati, sanctum simul efflantes Spiritum, pariter migrasse noscuntur ad caelos.

19. Delata sunt autem corpora eorum ac sepulta a devotis in secundo milliario ab urbe Lingonica, in vico qui vocatur Urbatus, ubi se duæ viæ maximæ sociant et aliæ ante has a diversa parte se subiungunt: ut ibi et expedita voluntatis devotio, et viantum opportuna satis subiecta collatio semper frequens adsit populorum, et ad eorum uadique limina ad orationem cursio. Ibi quoque etiam quidquid devote precantur, obtentu sanctorum germanorum quotidie Deo largiente, præstatur: sanitatum ibidem suffragia per eosdem sedule infirmantibus ministrantur: morantibus confortationis consolatio sine mora conceditur, et præcipuus circa basilicam eorum semper additur cultus et opum largitas in melius a devotis quotidie ampliatur.

CAPUT V.

Avia aliique comites martyrii.

20. Illud etiam rationaliter congruit adnectendum, quod ad laudem sanctorum Geminorum augendam, vel cultum religionis dignoscitur pertinere, nam per eorum sanctam acquisitionem numerus est martyrii, inspirante Deo, ampliat. Videns denique Jenilla quædam mulier tam pretiosam sanctorum

^a Petrus de Natal., *Visique sunt angeli cum luce multa eorum animas colligentes.*

^b Mss. Martyrol. Brug., in uno.

^c Sausseius in Supplemento Martyrol. Gallicani 9

A Geminorum martyrii consummationem, spreto maritali consortio, parvuli et unici filii dulcem relinquens amplexum, inter incredulas turbas adhuc in persecutionis ardore commotas, veloci cursu properans, exclamavit dicens: Et ego Christi ancilla sum, Christum Deum verum et verum sine ulla ambiguitate pronuntio: idola vestra ignominiosa et vana omnino a lorare despicio. Illis dictis, continuo comprehensa est, et propter metum circumstantium populorum a capillis suspensa est multisque afflicta suppliciiis, cum Christum negare coacta nullatenus voluisset, una cum Beata Leonilla avia sanctorum ad locum deducta martyrii, ad memoratum vicum Urbatum a persecutoribus pariter gladio sunt peremptæ.

21. Neon quoque exceptor gestæ hujus rei atque scriptor, tradens turboni codicem, inter medias turbas persecutorum ingressus, cupiens sanctorum Geminorum militiæ beatissimæ sociari, Christi nomen confessus est. Qui illico a persecutoribus diversis suppliciis afflictus, et vita temporali exspoliatus, martyrio continuo meruit honorari. Turbon quoque non post multum temporis, doctrina beatissimorum Geminorum perfecte instructus, a persecutoribus captus, et ipse martyrii est remuneratione locupletatus.

22. Acta sunt hæc sub Aureliano principe, Palmatio, Quadrato et Hermogene præsidibus, sub die sexta decima Calendarum Februariarum. Adinventio sanctorum corporum Geminorum, vel dedicatio basilicæ sanctorum Geminorum excolenda est ^d xiv Kal. Octobr., regnante Christo Deo nostro in sæcula sæculorum. Amen.

Jan. scribit sanctam Leonillam apud Divionem sepultam in eadem crypta in qua sanctus Benignus ab ipsa fuerat tumulatus.

^d Momb., iv. Kul.

SANCTI WARNAHARII

LINGONENSIS EPISCOPI

VITA SANCTI DESIDERII.

(Dolland. Acta SS., Mali t. V.)

PROLOGUS.

1. Quantæ sint in electis ac prædestinatis Dei omnipotentis sacerdotibus virtutes, beatissimi Desiderii martyris, et pontificis Lingonice urbis, cuius redivivo anni circulo festa de more solemniter celebrantur, præconia manifestant: cuius etsi gesta

^a Ms. sanct. Max. perquam turbatum, hoc modo: *Quanta sit in ei. ac præd. sac. a Deo omnipotente gratia largitionibus B. Des. M. et P. L. lin. ur., red. un. circ. festa de more sol. Celebrantes, suggesta.... republicare non valet, sese suis præclaret virtutibus Deo opitulante, per quas manifestari non cessat.*

D imperita loci rusticitas per ordinem publicare non valet; ipse tamen suis claris virtutibus Deo opitulante sese manifestare non cessat. Innumera enim sunt bonitatis ejus virtutum insignia, pauca tamen potest dicendo nostræ tenuitatis facundia: ut condecet deflorare. Quanto namque prædictus martyr divino

^b Mss. Reg. Suec., *Innumera enim sunt boni operis.*

^c Ms. sanct. Max., *Dicendi in copia.* Ms. Reg. Suec., *dicendo inops Aroas., dicendo inopia nostra tenuitatis facundia.*

^d Ms. sanct. Max. et Bellon., *Quia quantum divino ritum prædictus martyr in munere.*